

3 steg tillbaka till arbetslivet

Arbetsplats:	R-Gruppen AB/ BPA Måleri
Kontaktperson:	Jan Aktén, Vd, tel 50020860
Arbetslivsfondens handläggare:	Johanna Hammarström
Skribent:	Håkan From
Sammanfattning:	<p>Idéer, nätverk och pengar, ett framgångsrikt sätt att bedriva rehabilitering. R-Gruppen AB har under 3 år verkat i samarbete med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen med gott resultat i att få långtidssjuka och arbetsskadade att återgå till arbete.</p> <p>Av 43 st har 31 st återgått efter utbildning och olika former av praktikplatser efter en rehabiliteringsperiod av ca åtta månader.</p>

Bakgrund

Ideer, nätverk och pengar, tre delar som leder till framgång i rehabilitering. Sju av tio tillbaka till arbetslivet inom ett år säger Jan Aktén idérik medmänniska och chef för R-Gruppen AB. Idén går tillbaka till början av 1992, i BPA, då Sveriges största arbetsgivare inom måleribranschen. Arbetsjukdomar och belastningsskador har gjort långa sjukskrivningar och arbetsbyten vanliga. Anpassning och rehabilitering, ovanliga begrepp inom måleriet i början av 1990-talet.

Genom Arbetslivsfondens tillkomst och bidragsgivning kunde idéerna runt rehabilitering förverkligas.

Det första klivet

Det började med att sju långtidssjukskrivna, från ett till fem år, -målare och golvläggare - som varit sjukskrivna mellan ett och fem år gavs möjlighet att genom olika rehabiliteringsåtgärder återvända till arbetslivet, och det lyckades! Efter ett år var alla tillbaka utom en i yrket. Att bry sig om, att bekräfta problem och att komma igång med ett antal olika korta kurser samt att synliggöra problemet för arbetsgivaren räckte den här gången för att få återvända till yrket. Med facit i hand kunde återanpassningen till arbetslivet blivit bättre om ett mera individanpassat program genomförts och utbildningen förlängts. Men framförallt om mer tid lagts ned på att förbereda arbetsledare och arbetskamrater på

återkomsten. Detta skulle ha dämpat många av de törnar som de sju fick känna på.

IDÉN UTVECKLADES

Det första klivet...i den nya modellen började med att den försäkrade och en handläggare från försäkringskassan samt R-Gruppens handläggare möttes för att beskriva vad som väntade i form av utbildning och andra aktiviteter.

Det andra klivet...som kunde variera mellan 1-10 veckor startade med individuella samtal som sedan bildade grunden för det gemensamma målet med rehabiliteringsutbildningen, att få ett jobb. Ett första steg i detta är en anlagstest med syftet att göra ett yrkesval. Ett andra steg, gjordes för hitta nivån på kunskaperna i matematik och svenska, dessutom testade man kreativitet och analytisk förmåga. Att lära sig ordbehandlings- och kalkyl- program på dator var ett av utbildningsmålen, ett annat var att öva upp sin koncentrationsförmåga och kreativitet. I slutet av detta kliv upprättades en realistisk målsättning tillsammans med eleven, mot ett yrkesval.

Det tredje klivet...inleddes efter 4:e veckan med olika studiebesök och ev praktik hos en presumtiv arbetsgivare. Denna fas, den viktigaste är också början till det avslutande arbetet i rehabiliteringen. Det är kunskapen om de olika företagens behov av tjänster som gjort R-Gruppens insatser så framgångsrika. Utan marknadskännedom blir rehabiliteringsarbetet utdraget och de positiva insatserna förbytts till negativa, och elevens spirande självförtroende försvinner raskt. Efter att ha praktiserat i ca 2 veckor sker en avstämning, är allt bra sker nästa avstämning efter ca 3 månader. Under tiden kan ibland kompletterande kunskaper behövas och då kallas externa utbildare in. Till detta går eleven under praktiktiden på olika yrkesinriktade kompetenshöjande kurser. Desutom avslutas varje vecka med att alla elever samlas för uppföljning av veckan och för att tillsammans delta i några fysiska aktiviteter

som ex simning. Efter 3 månaders praktikarbete görs en ny avstämning. Är båda parter nöjda med arrangemanget erbjuds arbetsgivaren förlängd praktikplats under ytterligare 3 månader mot löfte att det finns reella möjligheter att anställa eleven när perioden är till ända. När 9-12 månader har förflutit görs ytterligare avstämning, om allt har flutit väl medverkar R-Gruppen till att en projekt - anställning erhålls med ev rekryteringsstöd från arbetsförmedlingen. När detta är slutfört upphör också R-Gruppens åtagande.

tab 1 Av 43 st har 31 återgått i arb, 12 har övergått till sjukskrivning

	20-29år	30-39år	40-49år	50-59år
återgått	7	10	11	3
sjuka	2	3	2	5

Erfarenheter gjorda i kliven

Det svåraste beslutet är att ta steget, att byta jobb. Efter 30 år i yrket är beslutet tungt, kommer nya lönen att räcka till, kommer jag att trivas, vad händer om jag måste sluta från det nya också, vad blir då slutlönen? Frågorna är många. Respekt, förtroende, kunskap och integritet måste prägla samarbetet för att ett gott resultat skall uppnås. Med folkskolan som enda utbildning är vägen lång att gå, då gäller det att kunna ta till vara erfarenheterna i den nya inriktningen. Servicemålare, fönsterrenoverare, färgförsäljare, kalkylator inom måleriet, idéerna sprutar. Inom R-Gruppen har vi också sett varför många påbörjade rehabiliteringar bara runnit ut sanden. Anledningen till detta är följande. Arbetstagaren har gått sjukskriven en längre tid och försäkringskassan har begärt en rehabutredning av arbetsgivaren. Arbetsgivaren som ofta är liten, i vart fall inom måleriet kan inte erbjuda någon annan sysselsättning. Försäkringskassan vänder sig då till och köper en tjänst av AMI för att utreda arbetstagarens arbetsmöjligheter. AMI övertar då ansvaret, när utredningen är klar övergår ansvaret igen till FK. Nu kontaktas,

ALT eller AMU, för köp av utbildning för arbetstagaren, utbildningsgivaren övertar ansvaret. Efter avslutad utbildning övertas ansvaret igen av FK. Nu kontaktas Arbetsförmedlingen som till sist får ansvaret att söka upp någon arbetsgivare och erbjuda en arbetstagare med ev lönebidrag. I bästa fall är det 4 st handläggare på samma ärende men i många, är det flera. Lägg därtill att handläggningstiderna mellan de olika organisationerna är oftast 4-6 veckor, 12- 18 veckor förskjutning av rehabiliteringen i bästa fall. Till detta kommer det svåraste, att skaffa fram ett arbete, då måste arbetsgivarekontakterna finnas på Arbetsförmedlingen. Inga av de rehabiliteringsfall som vi lyckats skaffa ett arbete till har funnits i platsjournalen. Vår idé att överta ansvaret från försäkringskassan och som vi säger skruva grabbarna framåt i tuben till ett arbete, gör att ingen faller ur på vägen, som så ofta sker i det andra systemet. Detta ger i vårt fall kortare reha-tider, inga glapp, och minskade kostnader. Den enda nackdel som jag ser det är att antalet lokala reha-center är alldeles för få, det borde finnas en i varje kommun över hela Sverige så skulle antalet långtidssjukskrivna vara få, säger Jan Idén , förlåt, Aktén och sänder en tacksamhetens tanke till Arbetslivsfonden som gav honom möjligheten att pröva en bärande ide som blivit en succé.